

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут архітектури та будівництва «ІФНТУНГ-ДонНАБА»
Кафедра архітектури і дизайну

Харів Надія Любомирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

УДК _____

(індекс)

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Ревіталізація історичної солеварні з пристосуванням під
музейно-відпочинковий комплекс у м. Долина Івано-Франківської області

(назва роботи)

Архітектура та містобудування

(назва освітньої програми)

191 Архітектура та містобудування

(шифр і назва спеціальності)

**Робота містить результати власних досліджень, використання ідей, результатів і
текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело:**

Здобувач освітнього ступеня _____

Н. Л. Харів

(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Науковий керівник _____

викладач кафедри АіД Капак М. М.

(підпис, прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання керівника)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри архітектури і дизайну

проф.

Олексій ЯЩЕНКО

(посада)

(підпис)

(дата)

(ініціали та прізвище)

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

(повне найменування закладу вищої освіти)

Інститут архітектури та будівництва «ІФНТУНГ-ДонНАБА»

Кафедра архітектури і дизайну

Освітній рівень бакалавр

Спеціальність 191– Архітектура та містобудування

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

«____» _____ 2025 року

**З А В Д А Н Н Я
НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТОВІ**

Харів Надія Любомирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Ревіталізація історичної солеварні з пристосуванням під музейно-відпочинковий комплекс у м. Долина Івано-Франківської області

керівник роботи викладач кафедри АїД Капак М.М.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від “04” червня 2025 року № 301/7

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи: Підоснова ділянки, викопіювання з генерального плану Долини, викопіювання з історико-архітектурного опорного плану Долини, паспорт солеварні.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Актуальність проблеми. Передпроектний аналіз: історико-архітектурний розвиток комплексу солеварні, натурний аналіз, аналіз світового досвіду ревіталізації історичних промислових об'єктів, SWOT-аналіз території, карта потреб користувача, аналіз вимог до ревіталізації пам'ятки архітектури, взаємодія функціонального зонування приміщень. Просторова організація комплексу: архітектурно-містобудівний аналіз ділянки, розташування ділянки в системі населених пунктів і транспортних зв'язків Івано-Франківської області, аналіз туристичної інфраструктури та історико-культурних ресурсів, історико-архітектурний аналіз, аналіз транспортних та пішохідних шляхів, кліматичний аналіз території, функціональне зонування території, генеральний план. Проектна частина: планування, об'ємно-просторове рішення та фасади, конструктивні рішення.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):

аналіз світового досвіду, історичні фото комплексу, фотофіксація комплексу, схема функціонального зонування приміщень, ситуаційна схема М 1:10000, ситуаційна схема в системі населених пунктів і транспортних зв'язків Івано-Франківської області, схема транспортних та пішохідних шляхів М 1:10000, схема туристичної інфраструктури та історико-культурних ресурсів М 1:50000, схема історико-архітектурного аналізу М 1:5000, схема кліматичного аналізу території М 1:10000,

схема функціонального зонування території М 1:5000, генеральний план комплексу М1:500, план 1-го поверху головного корпусу М1:200, план 2-го поверху головного корпусу М1:200, план 1-го поверху адміністративного корпусу М1:200, план цокольного поверху адміністративного корпусу (галереї) М1:200, план арт корпусу М1:200, план укриття М1:200, розріз А-А М1:200, розріз Б-Б М1:200, фасад головного корпусу в осях 1-17 М1:200, фасад головного корпусу в осях 17-1 М1:200, фасад головного корпусу в осях Ч-А М1:200, фасад головного корпусу в осях А-Ч М1:200, фасад адміністративного корпусу в осях 1-6 М1:200, фасад адміністративного корпусу в осях 6-1 М1:200, фасад арт корпусу в осях 1-4 М1:200, візуалізації.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	викладач кафедри АіД Капак М.М.		
2	викладач кафедри АіД Капак М.М.		
3	викладач кафедри АіД Капак М.М.		

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів бакалаврської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Отримання та обговорення завдання	24.02.2025	
2	Фотофіксація ділянки; дослідження теми; опрацювання теоретичних джерел; пошук світового досвіду	25.02.-01.03.2025	
3	Робота над аналітичними схемами	02.03.-07.03.2025	
4	Розробка ідейної концепції проектного рішення	10.03.-15.03.2025	
5	Розробка генерального плану	17.03.-22.03.2025	
6	Розробка об'ємно-планувального вирішення для даного закладу	24.03.-05.04.2025	
7	Розробка основних креслень (плани, фасади, розріз).	07.04.-03.05.2025	
8	Розробка візуалізацій.	05.05.-24.05.2025	
9	Графічне оформлення дипломного проекту.	26.05.-31.05.2025	
10	Робота над пояснювальною запискою.	02.06.-07.06.2025	
11	Узагальнення та завершення дипломного проекту.	09.06.-14.06.2025	

Студент

(підпис)

Харів Н.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Капак М. М.

(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДПРОЄКТНИЙ АНАЛІЗ	
1.1 Історико-архітектурний розвиток комплексу солеварні.....	7
1.2 Іконографічні джерела.....	8
1.3 Аналіз світового досвіду ревіталізації історичних промислових об'єктів....	13
1.3.1 Офіси Vakwerkhuis.....	13
1.3.2 Коворкінг GOH Conversion Gösserhalle.....	14
1.3.3 Офіси Albert Works.....	15
1.3.4 Музей Lion Salt Works.....	16
1.3.5 Готель The Warehouse.....	17
1.4 SWOT-аналіз території.....	18
1.5 Карта потреб користувача.....	20
1.6 Аналіз вимог до ревіталізації пам'ятки архітектури.....	22
1.7 Взаємодія функціонального зонування приміщень.....	23
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	24
РОЗДІЛ 2. ПРОСТОРОВА ОРГАНІЗАЦІЯ КОМПЛЕКСУ	
2.1 Архітектурно-містобудівний аналіз ділянки.....	25
2.1.1 Ситуаційна схема.....	25
2.1.2 Ситуаційна схема в системі населених пунктів і транспортних зв'язків Івано-Франківської області.....	26
2.1.3 Схема туристичної інфраструктури та історико-культурних ресурсів.....	26

2.1.4	Схема історико-архітектурного аналізу.....	29
2.1.5	Схема транспортних та пішохідних шляхів.....	29
2.1.6	Схема кліматичного аналізу території.....	30
2.1.7	Схема функціонального зонування території.....	31
2.1.8	Викопіювання з генерального плану м. Долина.....	32
2.2	Генеральний план.....	32
	ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	34
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНА ЧАСТИНА		
3.1	Планування.....	35
3.2	Об'ємно-просторове рішення та фасади.....	39
3.3	Конструктивні рішення.....	44
	ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	45
	ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	45
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	46

ВСТУП

Комплекс історичної солеварні в місті Долина Івано-Франківської області є унікальним зразком промислової архітектури XIX століття. Він відіграв важливу роль в історії регіону, впливав на економічний та соціальний розвиток. Сьогодні ж, попри статус пам'ятки архітектури національного значення, солеварня перебуває у вкрай плачевному стані. З шести корпусів комплексу 4 знаходяться в стані руїни інші ж є аварійними. Покинута й залишена без догляду солеварня зараз під загрозою повного знищення.

Ревіталізація з пристосуванням під музейно-відпочинковий комплекс може не лише вберегти пам'ятку від занепаду, а ще й вдихнути в неї нове життя. Це сприятиме туристичному, культурному та економічному розвитку регіону. Ревіталізований комплекс стане символом Долини, створить новий імідж міста, що поєднує історію з прогресом. Музей солеваріння дасть змогу людям поринути в давні традиції видобутку солі, дізнатись про різні технології виготовлення, зрозуміти, яку роль відігравав цей промисел в розвитку Долинщини. Будівництво готелю на території значно підвищить привабливість комплексу, запропонувавши відвідувачам окрім культурного дозвілля ще й комфортне проживання та відпочинок. Створення музейно-відпочинкового комплексу не лише перетворить Долину на туристичний магніт, а й зміцнить економіку міста, створивши нові робочі місця та збільшивши надходження до місцевого бюджету. Цей проєкт є дуже важливим в наш час, оскільки сприятиме розвитку громади та підвищить рівень життя населення.

Отже, грамотний підхід до ревіталізації комплексу допоможе зберегти архітектурну та культурну пам'ятку, адаптувавши її до сучасних потреб. Це дасть можливість створити простір, який підкреслює зв'язок минулого, сьогодення та майбутнього, показуючи шлях розвитку. Саме це є дуже важливим сьогодні, коли українці борються за свою ідентичність, культуру та традиції.

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДПРОЄКТНИЙ АНАЛІЗ

1.1 Історико-архітектурний розвиток комплексу солеварні.

Солеваріння протягом багатьох століть було головним промислом міста Долина й відіграло ключову роль в соціальному та економічному житті регіону. За легендою соляні джерела знайшли пастухи ще наприкінці X століття. Перші письмові згадки про промисел в Долині датуються 1474 роком. Згадується солеваріння і в грамоті короля Сигізмунда I, в якій він в 1525 році поновив місту Магдебурзьке право та дозволив міщанам виробляти сіль.

Вже тоді існували примітивні споруди для виварювання солі. Це були прості дерев'яні конструкції, що захищали печі та чани від негоди. Прісна вода подавалась дерев'яним водопроводом від міського озера. Аж до першої половини XIX століття сіль у Долині виварювали за примітивною технологією. Солянку черпали із копалень за допомогою корби (коловорота), наливали в бочки, підвозили до казанів, під якими розпалювали вогнище. Вода випаровувалася, а сіль виймали з казанів і досушували біля вогню [2]. В середині XIX століття солеварню модернізували, встановивши парові помпи. Проте пожежа 1898 року знищила дерев'яні будівлі саліни доценту.

До 1904 року з цегли й бетону були зведені нові будівлі Долинської солеварні. На будівництві працювали переважно галицькі фірми – якийсь Є. Меленевський із Кракова, фабрика вагонів із Санока, «Корроза і Схлеймер» із Станиславова, фабрика машин з Бланська, а також «Піттель і Браусеветтер» із Відня. Вартість виконаних робіт, за даними Фелікса П'єстрака, становила мільйон крон. Керував спорудженням саліни будівничий Мярчевський [2].

Виробнича будівля копальні святої Варвари з котельнею, механічно-слюсарним цехом, складом і дровітнею була обладнана двома помпами потужністю 125 літрів на хвилину, які урухомлював паровий двигун. Нові склади мали окремі відділення для зберігання топкової солі й картону для упаковки. У виварювальних і складах були прокладені рейки, оснащені на роз'їздах і перехрестях обертовими майданчиками. Маніпуляційний будинок мав

приміщення інспекційної кімнати та кухні для робітників, а окремими відділеннями був з'єднаний зі складами й виварювальними. У будиночку, обладнаному вежею з годинником, облаштували капличку. Канцелярію Долинської саліни з фасаду прикрашав герб Австро-Угорщини, будинок мав 8 відділень з підвальними приміщеннями й великими зручними кабінетами. Поруч розташувалися кузня, столярня і три збірники для солянки, які вміщали 8-денний запас ропи [2].

У радянський період солевиварювальний завод продовжував працювати, але суттєвих архітектурних змін не відбулося. Через застарілі технології та нерентабельність виробництва воно припинилось в середині 1990-х років.

На жаль, зараз будівлі саліни перебувають в дуже поганому стані й потребують негайної реставрації. Попри статус пам'ятки архітектури національного значення, комплекс руйнується та занепадає. Від головного виробничого корпусу залишились лише фундаменти. Приміщення складів та кузні знаходяться в стані руїни, а маніпуляційний та адміністративний корпуси є аварійними. Вся територія колишньої солеварні заростає деревами та чагарниками і без допомоги будівлі зовсім скоро зникнуть.

1.2 Іконографічні джерела

Рис. 1. Історичні фото солеварні

Рис.2. Фотофіксація корпусу №2

Рис.3. Фотофіксація корпусу №6

Рис.4. Фотофіксація корпусу №5

Рис.5. Фотофіксація корпусу №3

Рис.6. Фотофіксація корпусу №4

Рис.7. Фотофіксація комплексу з висоти пташиного польоту

1.3 Аналіз світового досвіду ревіталізації історичних промислових об'єктів

1.3.1 Офіси Vakwerkhuis

Будівля знаходиться в місті Дельфт в Нідерландах і була перебудована в офіси Vakwerkhuis в 2020 році. Архітекторами є студія Vakwerk Architecten. Площа будівлі становить 1200 м² (див. рис. 8).

З дня заснування Vakwerk Architecten у них було чітке бачення майбутнього офісу. Як тільки вони натрапили на стару котельню, яка колись була основним джерелом енергії для Делфтського технологічного університету, вони вирішили перетворити її на динамічний коворкінг, який би сполучив центр Делфта з університетським містечком. Трансформований простір мав стати домом, що надихає, як для власної компанії, так і для місцевих підприємців. Екологічність була головним принципом, досягнутим завдяки повазі до її промислового характеру, повторному використанню матеріалів і тому, що будівля була максимально енергоефективною [9].

Рис.8. Фото екстер'єру та інтер'єру, плани офісів Vakwerkhuis

1.3.2 Коворкінг GON Conversion Gösserhalle

Будівля знаходиться у Відні в Австрії й була перебудована в офіси GON Conversion Gösserhalle в 2023 році. Архітекторами є студія AllesWirdGut Architektur (див. рис. 9).

Пивоваріння та будівництво від учора до завтра – історія так званого Gösserhalle у Фаворитені, 10-му районі Відня, є складною. З моменту побудови промислова будівля, спочатку побудована ÖBB як приміщення майстерні до 1900 року, потім перетворена на пивний склад для відомої компанії Gösser у середині минулого століття та нещодавно перепрофільована як місце проведення заходів, своїм характерним фасадом із широкими арками, облицьованими клінкером, визначила характер міського кварталу. Цю цегляну структуру, що формує ідентичність, тепер перенесли в майбутнє [6].

Рис.9. Фасади, плани та розріз коворкінгу GON Conversion Gösserhalle

1.3.3 Офіси Albert Works

Будівля знаходиться в Шеффілді у Великій Британії і була перебудована в коворкінг Albert Works в 2018 році. Архітекторами є студія Cartwright Pickard. Площа будівлі становить 1600 м² (див. рис. 10).

Albert Works створює штаб-квартиру, яка вдало спирається на промислову спадщину Шеффілда. Проєкт передбачав переобладнання чотирьох невикористовуваних складів із червоної цегли з інтеграцією нового центрального відкритого планування, щоб створити приблизно 1600 кв. м гнучкого робочого простору для брендового та маркетингового агентства Jaywing. Оригінальний характер існуючих будівель був ретельно відновлений з використанням традиційних ремесел та матеріалів. Форма нового відкритого сталевого каркаса створює три прольоти, які відокремлені від існуючих будівель, створюючи інтегровану периметральну доріжку та зону обслуговування. Зовні нові будівельні елементи виражені за допомогою алюмінієвого облицювання з бронзовим покриттям. Це чітко відрізняє нове від старого [5].

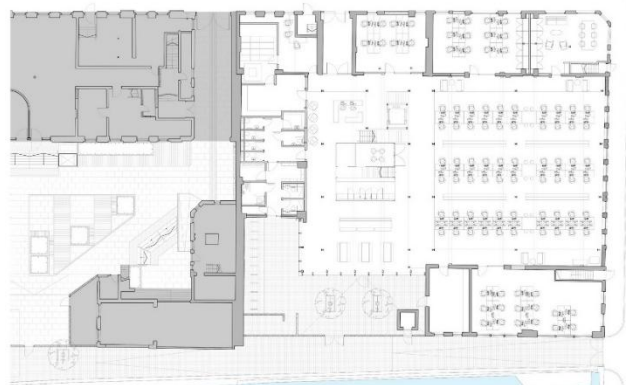
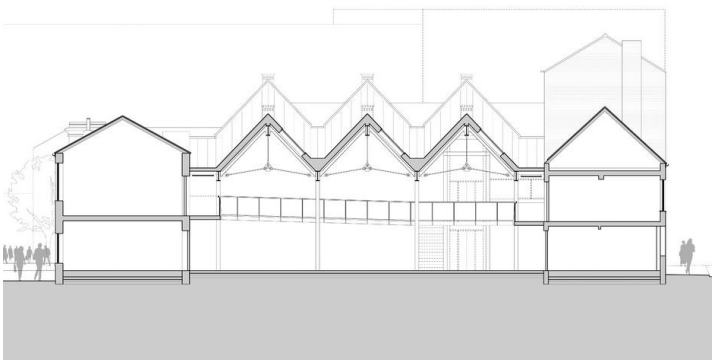

Рис.10. Фото, план та розріз офісів Albert Works

1.3.4 Музей Lion Salt Works

Lion Salt Works — це відреставрована історична відкрита соляна фабрика в селі Марстон, неподалік від Нортвіча (див. рис. 11). Ділянка розташована поруч із каналом Трент і Мерсі, неподалік від музею та робітного будинку Вівер-Холл та історичного човнового підйомника Андертон. Цей проєкт вартістю 10,23 мільйона фунтів стерлінгів був відкритий у червні 2015 року та пропонує захопليву подорож життям останнього відкритого соляного заводу в країні. Досліджуючи це місце та відновлені будівлі, ви дізнаєтесь, як працювали соляні заводи та вплив солі на населення, економіку та ландшафт середнього Чеширу [7].

Рис.11. Фото та схема музею Lion Salt Works

1.3.5 Готель The Warehouse

Будівля знаходиться в Сінгапурі та була перебудована в готель «Склад» в 2016 році. Архітекторами є студія Zarch Collaboratives. Площа будівлі становить 2102 м² (див. рис. 12).

Розташований у збереженій будівлі біля набережної Робертсон-Кей, готель Warehouse сягає корінням в історію торгівлі Сінгапуру ще наприкінці 19 століття. Три склади були об'єднані та обладнані, розпочавши нове життя як бутик-готель на 37 номерів. Готель виходить на річку Сінгапур з характерним симетричним фасадом та двосхилим дахом, тоді як оригінальні елементи дизайну, такі як жалюзійні вікна, двері, карнизи, молдинги та китайські ієрогліфи на крайньому лівому фронтоні, делікатно збережені та відновлені. Ці елементи були доповнені стриманими штрихами, включаючи чорний металевий навіс над головним входом [8].

Рис.12. Фото та розрізи готелю The Warehouse

1.3 SWOT-аналіз території

S – Сильні сторони комплексу солеварні (Strengths):

- Історична цінність: Долинська солеварня має багату історію, що приваблює туристів.
- Архітектурна унікальність: Цікаві архітектурні елементи та інженерні рішення, характерні для австрійської архітектури кінця XIX століття.
- Локація: Комплекс знаходиться в історичній частині міста Долина, на рівнині, поблизу протікає річка.
- Функціональна адаптація: Солеварню можна адаптувати під музейно-відпочинковий комплекс.
- Підтримка громади: Місцева громада цінує солеварню як архітектурну та культурну пам'ятку та підтримує збереження об'єкта.

W – Слабкі сторони (Weaknesses):

- Поганий технічний стан будівель: Багато будівель знаходяться у стані руїни, що потребує значних інвестицій.
- Висока вартість реалізації: Через занедбаний стан вартість відновлення може бути дуже високою.
- Юридичні труднощі: Проблеми з власністю.
- Недостатня інфраструктура: Дороги навколо об'єкта в поганому стані, туристична інфраструктура недостатньо розвинена

O – Можливості (Opportunities):

- Розвиток туризму: Ревіталізація солеварні може привабити туристів.
- Партнерство з науковими та мистецькими організаціями: Це посприє науковому та культурному розвитку.
- Розвиток місцевого бізнесу: Створить нові робочі місця та стимулюватиме місцеву економіку.
- Популяризація індустриальної спадщини: Музей заглибить людей в процеси солеваріння та історію цього промислу

Т – Загрози (Threats):

- Бюрократичні перешкоди: Оскільки це пам'ятка архітектури, є складність в отриманні дозволів та погоджень.
- Погіршення стану споруд: Без належного догляду, стан будівель погіршується, що ускладнює їх відновлення.
- Відсутність фінансування: Брак коштів для реалізації проєктів з відновлення та розвитку (див. рис. 13).

Рис.13. SWOT-аналіз

1.5 Карта потреб користувача

Карта потреб користувачів охоплює всі важливі аспекти життя відвідувачів музейно-відпочинкового комплексу. Забезпечення цих потреб дасть змогу створити універсальний та доступний простір для всіх користувачів (див. рис. 14).

Основні потреби:

Культурне збагачення та пізнавальна цінність:

- Можливість дізнатися про історію солеваріння.
- Майстер-класи та освітні програми для дітей і дорослих.
- Занурення в унікальну атмосферу місця.
- Цікаві експозиції та інтерактивні елементи.

Приміщення: експозиційні зали, лекційні аудиторії, виставкові зали, майстерні.

Якісне Харчування:

- Смачна, та свіжа їжа, що відповідає різним смаковим уподобанням.
- Приємна атмосфера в закладі харчування.
- Опції для різних дієтичних потреб (вегетаріанські, безглютенові, для алергіків тощо).

Приміщення: їдальня, бар, кухня.

Проживання:

- Зручне та якісне спальне місце.
- Комфортні номери з усім потрібним.

Приміщення: номери

Комфорт та Затишок:

- Відчуття комфорту в усіх частинах комплексу.
- Чистота, порядок та приємна атмосфера.
- Можливість повного відпочинку та відновлення сил.

Приміщення: відпочинкові зони

Висока якість сервісу:

- Ввічливе та професійне ставлення персоналу.
- Швидке розв'язання будь-яких проблем.
- Індивідуальний підхід до кожного гостя.

Приміщення: адміністративні та господарські приміщення, кімнати персоналу.

Зручність та доступність:

- Легка навігація по всьому комплексу.
- Безперешкодний доступ до корпусів для всіх категорій відвідувачів.
- Зручне розташування та наявність паркінгу.
- Спеціально забезпечені зони для безпечних ігор маленьких дітей.
- Простий процес бронювання та реєстрації.

Приміщення: інклюзивні номери, інклюзивні санвузли, ліфти, пандуси, широкі двері, інформаційні та вказівні таблички.

Безпека та надійність:

- Пожежна безпека (наявність огорожень, пожежних виходів, планів евакуації).
- Дотримання високих стандартів гігієни та санітарії.
- Обладнані та доступні укриття з усім необхідним на час повітряної тривоги.

Приміщення: укриття, пожежні сходові клітки

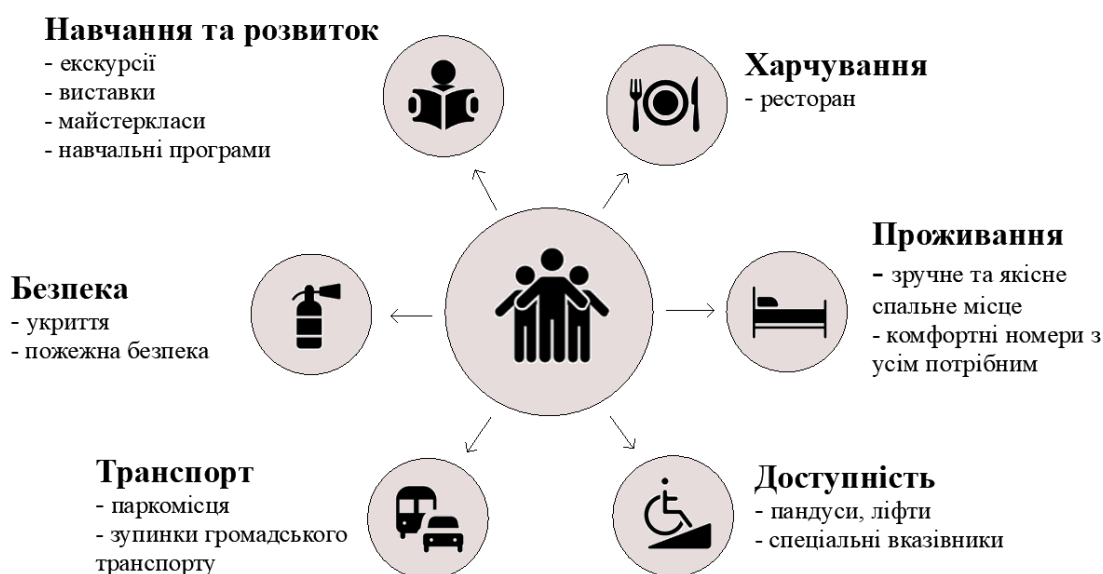

Рис.14. Карта потреб користувача

1.6 Аналіз вимог до ревіталізації пам'ятки архітектури

Ревіталізація будівлі — це процес відновлення та модернізації старих або занедбаних будівель з метою повернення їх до сучасного використання. Цей процес часто включає в себе оновлення інфраструктури, покращення енергоефективності, а також зміну функціонального призначення будівлі для відповідності сучасним потребам [1]. В Україні ревіталізація регламентується нормативно-правовими документами та Державними будівельними нормами.

Основні принципи та вимоги до ревіталізації пам'ятки архітектури:

- Історична та архітектурна цілісність: Потрібно максимально зберегти автентичний вигляд пам'ятки, архітектурні елементи та композицію.
- Автентичність матеріалів: Збереження за змоги оригінальних матеріалів, або використання нових, які максимально наближені до автентичних за зовнішнім виглядом, хімічним складом та фізичними властивостями.
- Відповідність часу: Всі зміни повинні бути обґрунтовані та не спотворювати вигляд будівлі.
- Попередні дослідження: Проведення архітектурних, історичних, археологічних та інженерно-технічних досліджень до початку робіт.
- Науково-проектна документація: Розробка детальної документації та отримання всіх дозволів для проведення робіт.
- Мінімальне втручання: Пристосування повинне мати якнайменше змін в просторовій організації та в існуючих конструкціях пам'ятки.
- Інклюзивність середовища: Необхідно забезпечити безбар'єрний доступ для осіб з обмеженими фізичними можливостями.
- Екологічність: Використання екологічних матеріалів, які не завдадуть шкоди навколишньому середовищу та безпосередньо пам'ятці.
- Безпека конструкцій: Забезпечення стійкості конструкцій, дотримання вимог пожежної безпеки.

1.7 Взаємодія функціонального зонування приміщень

На основі проаналізованого світового досвіду та карти потреб користувача була зроблена схема взаємодії функціонального зонування приміщень (див. рис. 15). Вона допомагає зрозуміти які саме зони мають бути, їхнє розташування та взаємозв'язок.

На схемі можна побачити, що домінантними є зони музею та проживання, які поєднуються між собою за допомогою сувенірної крамнички. Біля музейної зони розташована адміністративна, навчальна, виставкова зони та різноманітні допоміжні приміщення як от архів та фондосховище. Біля зони проживання знаходиться харчування з усіма потрібними приміщеннями. Також до неї примикають зони спорту та спа, які поєднані між собою. Дещо віддалена зона для творчості з різними майстернями для майстеркласів та арттерапій. Все це створює великий та функціональний простір, який закриває всі потреби користувача.

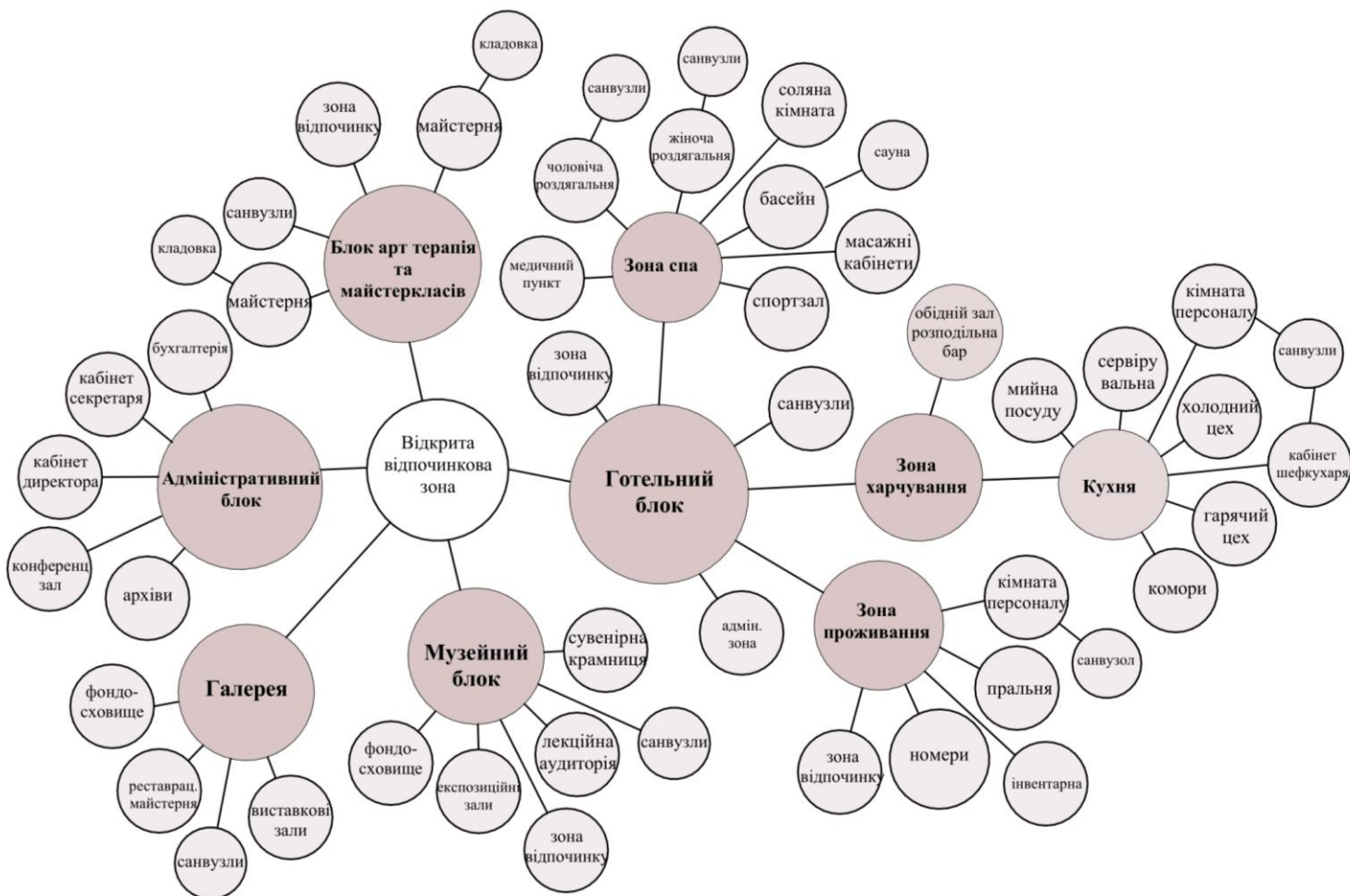

Рис.15. Схема взаємодії функціонального зонування приміщень

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

В передпроектному аналізі я дослідила історію та становлення комплексу солеварні в м. Долина, головні етапи її будівництва та перебудови. Проаналізувала світовий досвід ревіталізації промислових об'єктів, зокрема з пристосуванням під офісні центри, коворкінги, музеї та готелі. За допомогою SWOT-аналізу я зрозуміла сильні та слабкі сторони обраного об'єкта, його можливості та загрози. Карта потреб користувача показала мені, що саме є важливим для людей і які реальні потреби споживачів потрібно врахувати при ревіталізації комплексу. Схема взаємодії функціонального зонування приміщень продемонструвала взаємозв'язок різних зон та їхній вплив одна на одну, що допоможе мені при розробці планувань.

РОЗДІЛ 2. ПРОСТОРОВА ОРГАНІЗАЦІЯ КОМПЛЕКСУ

2.1 Архітектурно-містобудівний аналіз ділянки

2.1.1 Ситуаційна схема

Місто Долина знаходиться в Калуському районі Івано-Франківської області. Воно розташоване поміж гір на висоті 373 м над рівнем моря. Колись Долина була центром солеваріння, зараз же вона стала нафто-газовим містечком.

Солеварня знаходиться в старій історичній частині Долини, в межах вулиць Андрея Шептицького, Приміської та Оболонської. Комплекс розташований на рівнині, на захід від нього протікає річка Сивка та знаходяться кілька невеличких озерець. Площа ділянки складає 2,4 га (див. рис. 16).

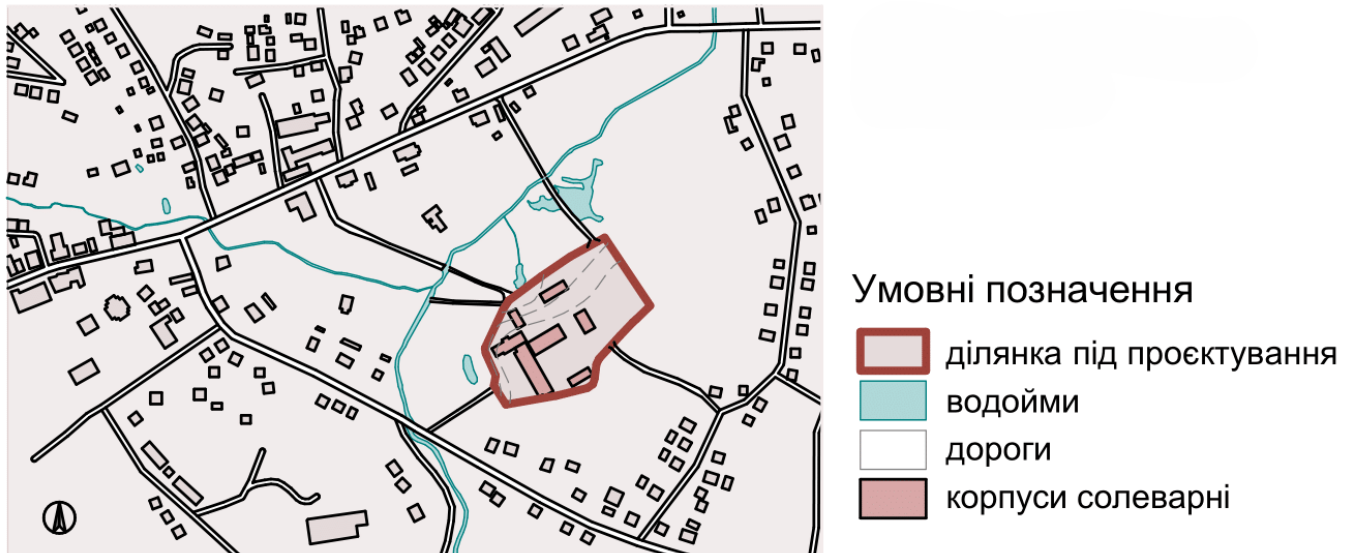

Рис.16. Ситуаційна схема

2.1.2 Ситуаційна схема в системі населених пунктів і транспортних зв'язків

Івано-Франківської області

Ділянка розташована поблизу траси Івано-Франківськ – Стрий (Н10). Відстань до Івано-Франківська складає 62 км, до Калуша – 33 км, до Стрия – 43 км, до Львову – 110 км, до Хуста – 133 км. До Долини можна добратись як автомобільним транспортом, так і поїздом. По місто ж ходять маршрутні автобуси (див. рис. 17).

Рис.17. Ситуаційна схема в системі населених пунктів і транспортних зв'язків Івано-Франківської області

2.1.3 Схема туристичної інфраструктури та історико-культурних ресурсів

Місто Долина має багату історію, унікальну культуру та красиву природу. Туристична інфраструктура регіону активно розвивається, пропонуючи різні варіанти для ночівлі, харчування, дозвілля та культурного розвитку (див. рис. 18).

Розміститись можна в готелях та мотелях, які розташовані як в місті, так і в сусідніх населених пунктах. Популярними є садиби, які дозволять насолодитись природою та поринути в місцевий колорит.

В різноманітних ресторанах чи кафе, які розташовані в місті можна скуштувати страви української та європейської кухні. Популярними є колиби, в яких можна насолодитись, приготованими за стародавніми рецептами, бойківськими стравами.

Долинщина має багато історико-культурних та туристичних об'єктів, ось основні з них:

- Стара частина міста Долина — історична частина міста, насичена пам'ятками архітектури. У старовинних будинках сьогодні функціонують сучасні установи, зокрема: найстарший навчальний заклад – гімназія №1, суд, відділення РАЦСу, військкомат, дитяча лікарня та народний дім. Духовна спадщина представлена найстарішими храмами міста: римо-католицький Костел Різдва Діви Марії (1835 р.) та греко-католицька церква Різдва Богородиці (1896-1904) яку освячував сам митрополит Андрей Шептицький. Історичною пам'яткою є також і будівля колишньої синагоги (згодом – дому молитви) на вул. Шептицького [3].
- Долинський краєзнавчий музей Тетяни й Омеляна Антоновичів «Бойківщина» – унікальний музей історії, культури та побуту бойківського етносу. Серед матеріалів експозиції — цікаві археологічні знахідки, знаряддя праці та побуту минулих часів, бойківський одяг і вишивка. У музеї є документи, що висвітлюють різні події з історії краю, стародруки, видані в Україні, твори образотворчого українського і народного мистецтва, а також твори сакрального мистецтва. Безперечними «родзинками» музею є реконструкція бойківської хати — типової бойківської оселі; писанки, вишиті кольоровими нитками; колекція ляльок та сакральні пам'ятки XVI—XVIII століть [3].
- Монастир отців Василіян ЧСВВ на Ясній Горі в Гошеві – одна з найвеличніших релігійних та історико-архітектурних святинь Західної України, перша письмова згадка про яку датується ще 1464 роком. Діючий греко-католицький монастир, широко відомий чудотворною іконою Матері Божої. У 2009 р. Папа Римський Бенедикт XVI благословив і

освятив золоті корони для Гошівської чудотворної ікони. Апостольська столиця надала Гошівському монастиреві декрет про оголошення його великою Базилікою і прилученням до великих Маріїних відпустових місць Католицької церкви в усьому світі [3].

- Карпатський трамвай – захоплива інтерактивна 4-годинна подорож в гори старовинною, збудованою ще в часи Австро-Угорщини вузькоколійкою в супроводі жвавого екскурсовода. “Карпатський трамвай” запрошує всіх охочих до подорожі карпатськими стежками, який повезе Вас мальовничими місцями вздовж берегів екологічно чистої карпатської ріки Мізунка, ви зможете відвідати гідрологічну пам’ятку природи загальнодержавного значення заповідник „Ширковець”, скуштуєте цілющої мінеральної води з джерела „Нафтуса” та джерельної води з гірського джерела „Дзюркач” [3].

Рис.18. Схема туристичної інфраструктури та історико-культурних ресурсів

2.1.4 Схема історико-архітектурного аналізу

Схема демонструє цінність забудови на ділянці та за її межами (див. рис. 19). На території знаходяться 6 корпусів, які є пам'яткою архітектури національного значення. Більшість з них перебувають в стані руїни.

Рис.19. Схема історико-архітектурного аналізу

2.1.5 Схема транспортних та пішохідних шляхів

Проведений аналіз транспортних та пішохідних шляхів (див. рис. 20). За схемою можна побачити, що ділянка має 2 автомобільні заїзди та 4 пішохідні входи. Через ділянку проходять кілька транзитних пішохідних шляхів, які рекомендовано зберегти при організації території. Поблизу ділянки, в 5-ти хвилинах ходьби, розташовані 2 зупинки міського транспорту, яким можна дістатись в будь-яку частину міста.

Рис.20. Схема транспортних та пішохідних шляхів

2.1.6 Схема кліматичного аналізу території

Місто Долина розташоване в передгір'ї Карпат, що суттєво впливає на його природно-кліматичні умови. Клімат помірно-континентальний, вологий, тому літо тут прохолодне, а зима тепла (див. рис. 21).

У районі протягом року в середньому переважають північно-західний та південно-східний напрямки вітру. На території Долинського району річні суми опадів залежно від висоти місця коливаються у межах 600 - 1800 мм. У теплий період випадає близько 73% опадів від річної норми. Найбільш дощові літні місяці (VI, VII, VIII), протягом яких випадає близько 44% опадів. Максимум опадів здебільшого випадає на червень [4].

Найбільш жаркими місяцями в Долині є липень та серпень, середньомісячна температура яких становить в середньому $+20^{\circ}\text{C}$. Найхолоднішими – січень та лютий з середньою температурою близько -3°C .

В середньому річна вологість для регіону становить близько 78%.

Через Долину протікають малі річки Тур'янка та Сівка, окрасою міста є Долинське озеро. Місто багате на підземні водні ресурси, зокрема соляні джерела.

Рис.21. Схема кліматичного аналізу території

2.1.7 Схема функціонального зонування території

В музейно-відпочинковому комплексі продемонстровані такі зони як (див. рис. 22):

- Репрезентативна зона: знаходиться на в'їздах на територію, є окрасою комплексу.
- Відпочинкова зона: заходиться посередині території, об'єднує всі корпуси комплексу.
- Навчальна зона: охоплює експозиційні, виставкові та лекційні зали, фондосховища та наукові приміщення.
- Адміністративна зона: включає всі кабінети адміністрації комплексу.
- Житлова зона: включає всі номери з власними санвузлами та гардеробами.
- Зона харчування: включає їдальню та кухню з усіма потрібними приміщеннями.
- Зона для творчості: містить артмайстерні та підсобні приміщення.
- Зона паркінгу: включає відкриті місця для паркування.

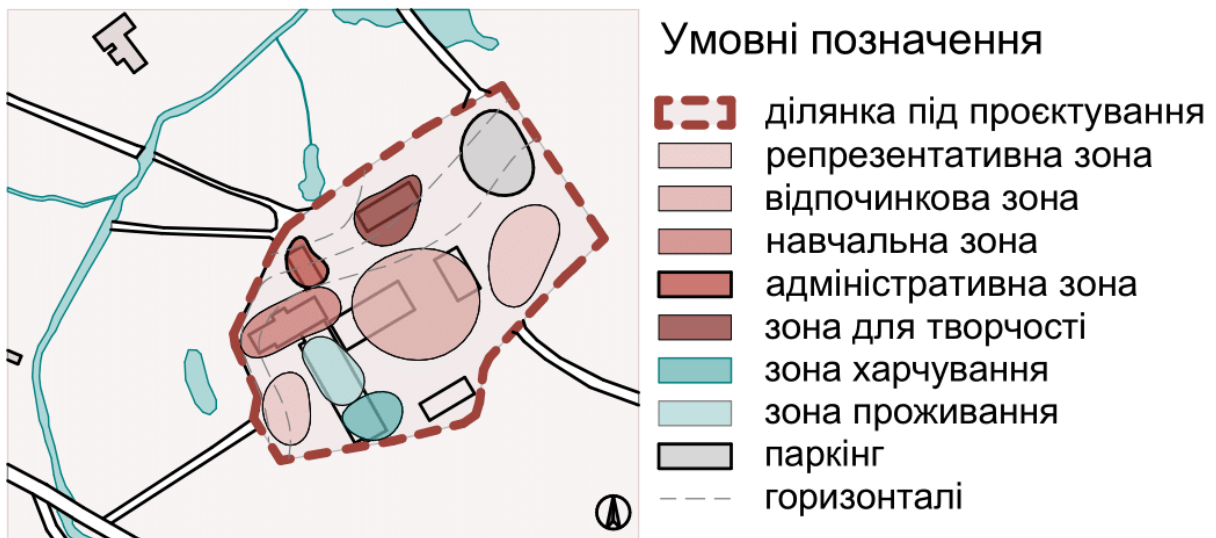

Рис.22. Схема функціонального зонування території

2.1.8 Викопіювання з генерального плану м. Долина

Рис.23. Викопіювання з генерального плану Долини

2.2 Генеральний план

Ділянка комплексу солеварні знаходиться в історичній частині міста Долина. На північно-західній частині ділянки перепад рельєфу складає майже 2 м, інша ж частина території рівнинна. На ділянку є 2 заїзди з північно-західного та північно-східного боків (див. рис. 24).

Під час створення генплану було вирішено створити 3 невеличкі площі: вхідну репрезентативну площу на південному заході перед головними входами в головний корпус, історичну площу на північному заході з виглядом на історичні фасади з одного боку та озерце – з іншого, головну площу, яка об'єднує всі корпуси та транзитні шляхи. Біля головної площі та арт корпусу розмістився дитячий та спортивний майданчик, огорожений живоplotом та покритий гумовою плиткою.

Організовано відкритий паркінг на 40 паркомісць, 4 з яких для людей з інвалідністю, більша частина якого розташована на північному сході території, кілька місць біля господарського двору і ще кілька біля вхідної площі. Під паркінгом запроєктовано укриття з двома виходами назовні. Господарський двір знаходиться на півдні ділянки біля зони харчування. Він візуально відділений живою огорожею. Покриття паркінгу та господарського двору – асфальт.

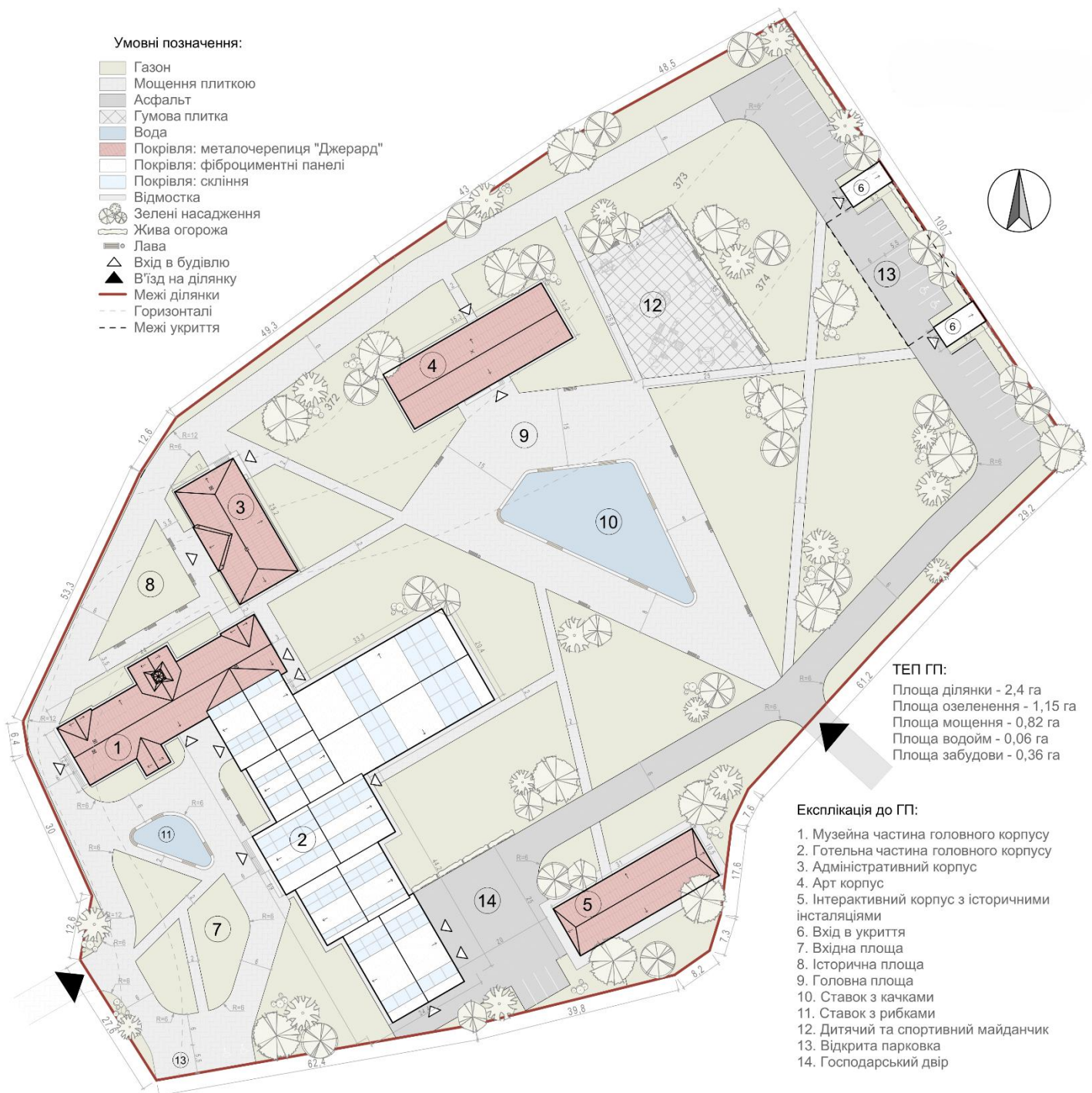

Рис.24. Генеральний план

Практично по периметру ділянки проходить дорога шириною 6 м, для проїзду автомобілів, пожежних машин та просто для прогулянок територією. Різні зони з'єднують пішохідні доріжки шириною 2 м, мощені плиткою. Будівлі мають відмостку шириною 1 м. На території розташовані 2 декоративні ставки з рибками та качками.

На генеральному плані також показані типи покриттів будівель. Історичні корпуси вкриті металочерепицею «Джерард» з імітацією керамічної черепиці. Нова частина головного корпусу вкрита фіброцементними панелями та склінням.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

В цьому розділі я проаналізувала просторову організацію комплексу. Дослідила детальне розташування ділянки та рельєф на території та за межами, відстань комплексу до найближчих міст та способи добратись до нього. Проаналізувала туристичну інфраструктуру та історико-культурні ресурси. Зробила історико-архітектурний аналіз та аналіз цінності забудови. Дослідила як проходять транспортні та пішохідні шляхи та які кліматичні умови в цій місцевості. Розпланувала територію та зробила генеральний план.

РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНА ЧАСТИНА

3.1 Планування

Музейно-відпочинковий комплекс складається з:

- Головного корпусу (1 поверх та додатковий мансардний поверх над готельною частиною)
- Адміністративного корпусу (1 поверх та цокольний поверх)
- Арт корпусу (1 поверх)
- Укриття (1 підземний поверх)

1 поверх головного корпусу умовно поділений на музейну, готельну та спа частини (див. рис. 25). Головні входи в будівлю знаходяться з південно-західного боку.

Зайшовши у музейну частину, ми потрапляємо в головний хол, справа розташована відпочинкова зона, зліва – гардероб. Прямо є інформаційна стійка та каса. Чоловічий, жіночий та інклюзивний санвузли знаходяться ліворуч від каси. Справа ж – довгий коридор. Перше приміщення ліворуч від нього – це велика експозиційна зала з другим світлом, в якій представлені експонати, що демонструють процеси видобутку та виготовлення солі на території Долини. Друга кімната ліворуч – це також експозиційна зала, проте в ній представлені експонати, що демонструють історію солеваріння загалом. Також в цій кімнаті розміщена зона для презентацій та лекцій. Останнє приміщення ліворуч – це фондосховище. Прямо коридором є ще один вихід на територію. Справа знаходиться сувенірна крамничка з окремим виходом назовні. Вона з'єднує музейну та готельну частини.

Зайшовши через головний вхід в готельну частину ми потрапляємо в просторий головний хол. Зразу ліворуч бачимо адміністративну стійку, за якою знаходиться адміністративна зона. Вона складається з таких приміщень як: кабінет директора, конференц-зал, кабінети бухгалтера, головного й чергового адміністратора та їхній санвузол. В правій частині головного холу знаходяться сходи на 2 поверх

та ліфти. Прямо розташована відпочинкова зона з виходом на ділянку. Справа від неї розмістились чоловічий, жіночий та інклюзивний санвузли для гостей готелю та ресторану. Праворуч, по обидві сторони сходово-ліфтового блоку є коридорчики, через які можна потрапити в їдальню. Це просторе приміщення, яке умовно поділене на 3 частини арками, та має бар та розподільну зону. Справа зона кухні в якій знаходяться сервірувальна, посудомийна, холодний та гарячий цехи, різні комори, кімната для відходів, завантажувальна та вихід на господарський двір. За кухнею знаходяться кімната персоналу зі своїм санвузлом, кабінет шеф-кухаря та вихід назовні. З двох сторін корпусу є пожежні сходи з другого поверху.

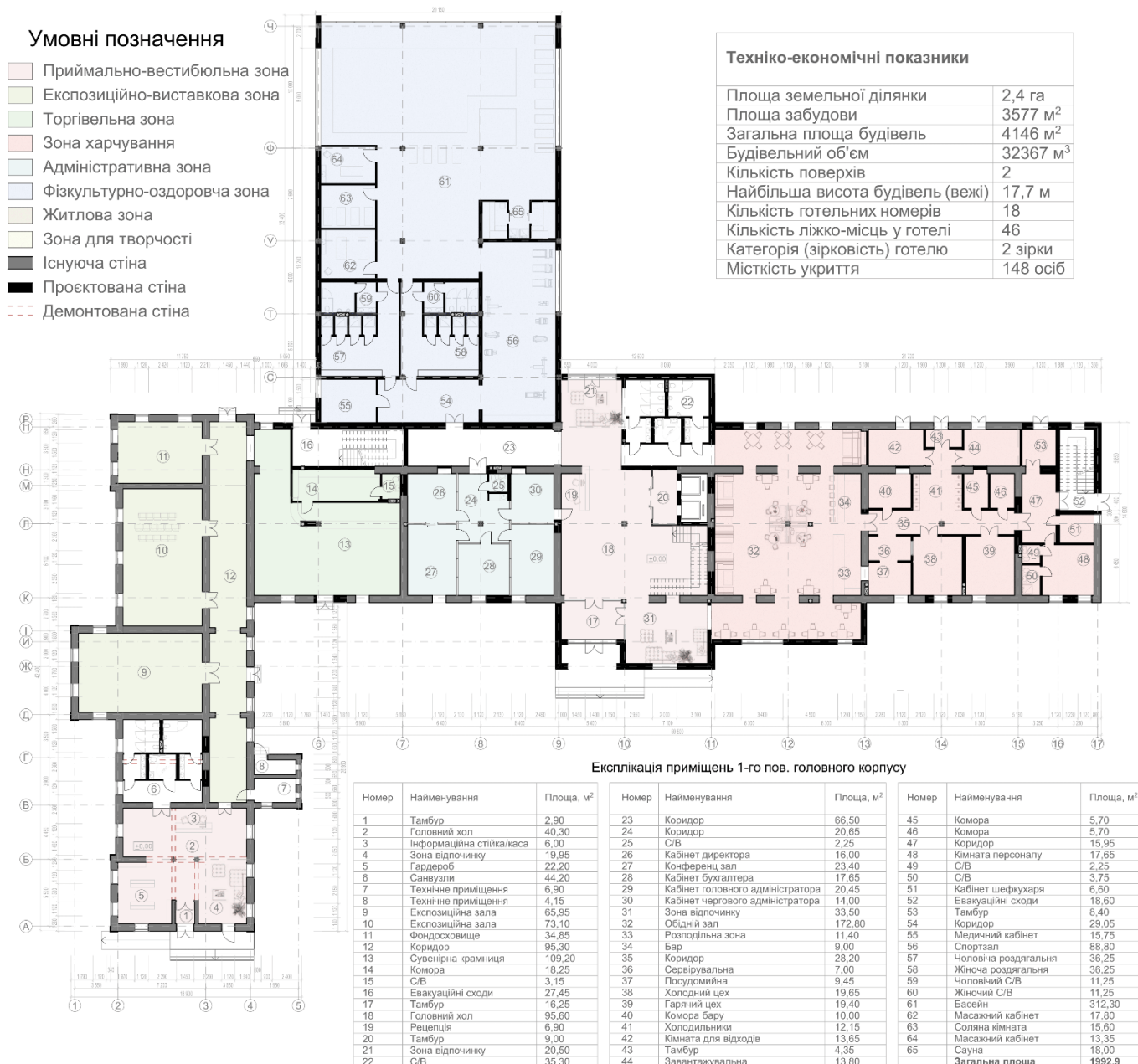
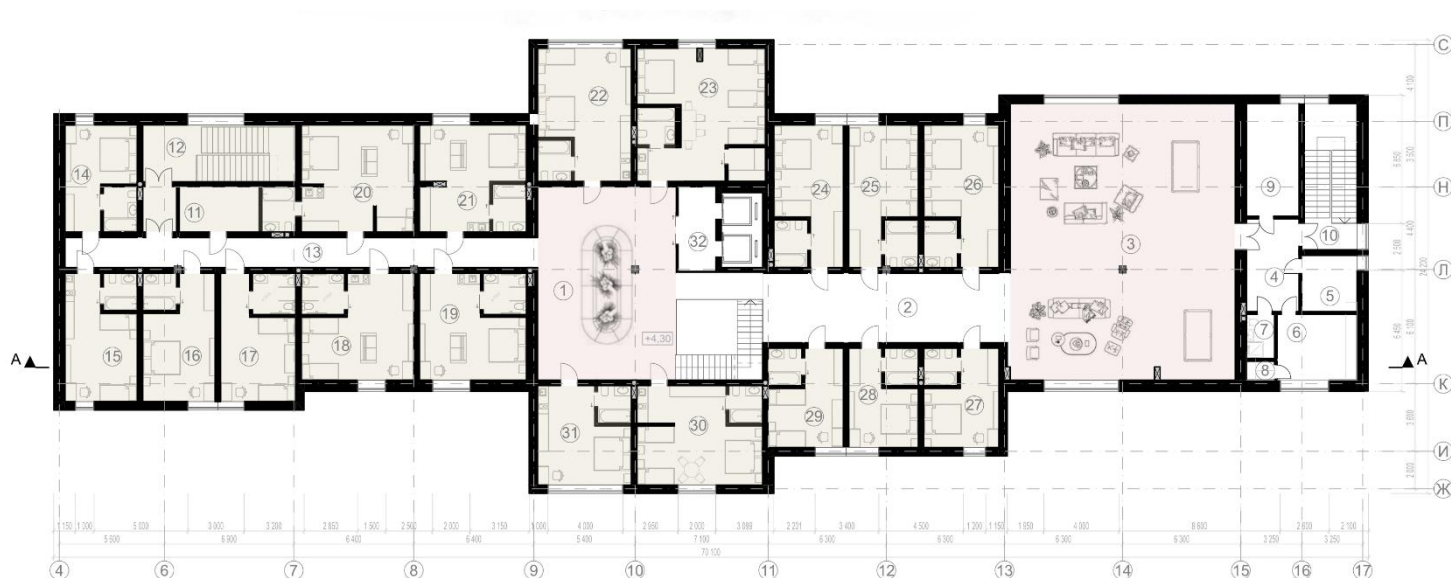

Рис.25. План 1-го поверху головного корпусу

Зліва від головного холу готелю йде коридор до спа зони. При вході в цю зону зліва знаходиться медичний кабінет, справа – спортивний зал, прямо – чоловіча та жіноча роздягальні з санвузлами та душами. З роздягалень та спортзалу ми потрапляємо у велике приміщення з басейном та джакузі. Зліва знаходяться масажні кабінети та соляна кімната, справа – дві сауни.

На другому поверсі головного корпусу знаходяться 18 номерів на 46 осіб. З них є 3 двомісні інклюзивні номери (див. рис. 26). Всі номери мають свої санвузли, деякі мають ще й кухню-нішу. Посередині будівлі знаходиться великий хол зі сходами та ліфтами, який освітлюється за допомогою скління даху. Справа над кухнею розміщена відпочинкова зона, за якою знаходяться приміщення для персоналу, пральня та технічні приміщення. З двох сторін є пожежні сходи з виходом назовні.

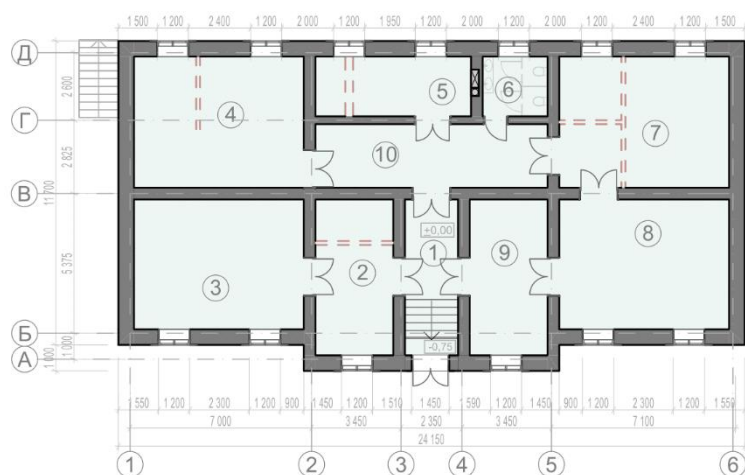
Експлікація приміщень 2-го пов.
головного корпусу

Номер	Найменування	Площа, м ²
1	Хол	75,70
2	Коридор	55,30
3	Зона відпочинку	177,00
4	Коридор	13,85
5	Технічне приміщення	8,85
6	Кімната персоналу	14,90
7	С/В	3,60
8	Комора	1,50
9	Пральня	16,80
10	Евакуаційні сходи	21,85
11	Технічне приміщення	10,20
12	Евакуаційні сходи	29,30
13	Коридор	40,35
14	2-місний номер	21,95
15	2-місний номер	26,35

16	2-місний номер	26,35
17	Інклюзивний 2-місн. номер	27,40
18	Інклюзивний 2-місн. номер	34,20
19	Інклюзивний 2-місн. номер	32,50
20	3-місний номер	39,25
21	2-місний номер	32,50
22	3-місний номер	35,50
23	5-місний номер	48,65
24	3-місний номер	28,10
25	3-місний номер	28,10
26	3-місний номер	30,40
27	2-місний номер	21,20
28	2-місний номер	19,55
29	2-місний номер	21,20
30	4-місний номер	35,50
31	2-місний номер	26,50
32	Тамбур	9,00
Загальна площа		1013,40

Рис.26. План 2-го поверху головного корпусу

На 1 поверсі адміністративного корпусу знаходяться приміщення адміністрації музею (див. рис. 27). Вхід розташований на південному заході будівлі. При вході ліворуч розміщені приміщення наукового відділу, праворуч – кабінет секретаря, за яким кабінет директора. Якщо пройти трохи даліше від входу, то справа знаходиться конференц-зал, зліва – бухгалтерія, а прямо – архів та санвузли.

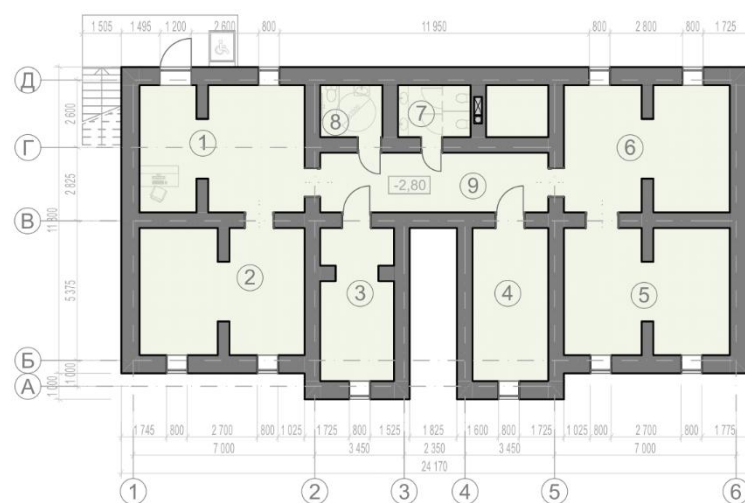

Експлікація приміщень 1-го пов.
адміністративного корпусу

Номер	Найменування	Площа, м ²
1	Тамбур	12,30
2	Науковий відділ	18,00
3	Науковий відділ	32,75
4	Бухгалтерія	33,10
5	Архів	13,80
6	С/В	5,75
7	Конференц зал	33,10
8	Кабінет директора	32,75
9	Кабінет секретаря	18,00
10	Коридор	21,90
Загальна площа		221,45

Рис.27. План 1-го поверху адміністративного корпусу

В цокольному поверсі адміністративного корпусу я розмістила картинну галерею (див. рис. 28). Вхід розташований на північному сході будівлі. Зразу ж ми потрапляємо в хол, в якому є інформаційна стійка з касою. З нього є вхід у першу виставкову залу. Праворуч знаходиться коридор, зверху якого є спільний та інклюзивний санвузли, знизу – реставраційна майстерня та фондосховища, справа – ще дві виставкові зали.

Експлікація приміщень цокольного
пов. адміністративного корпусу

Номер	Найменування	Площа, м ²
1	Головний хол	31,20
2	Виставкова зала	31,20
3	Реставраційна майстерня	16,80
4	Фондосховище	17,25
5	Виставкова зала	31,35
6	Виставкова зала	31,35
7	С/В	5,60
8	Інклюзивний С/В	4,80
9	Коридор	20,25
Загальна площа		189,8

Рис.28.План цокольного поверху адміністративного корпусу

Арт корпус має головний вхід з південно-східної частини будівлі, та господарський вхід з північного заходу (див. рис. 29). Зразу ж при вході ми потрапляємо в хол з відпочинковою зоною та каміном. Справа та зліва знаходяться майстерні з підсобками. Прямо розташовані санвузли.

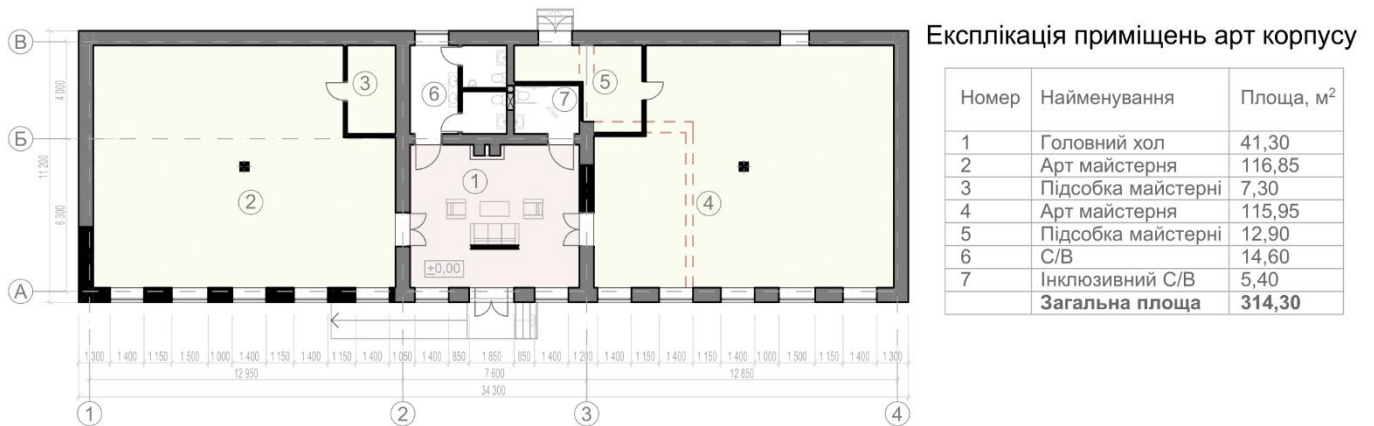

Рис.29. План арт корпусу

Укриття я розташувала окремо під зоною паркінгу (див. рис. 30). Планування є типовим, в ньому є такі приміщення, як: основне приміщення для осіб, що підлягають укриттю, жіночий, чоловічий та інклюзивний санвузли, гардероб, медичний центр, комори для зберігання запасів їжі, вентиляційна та 2 виходи назовні.

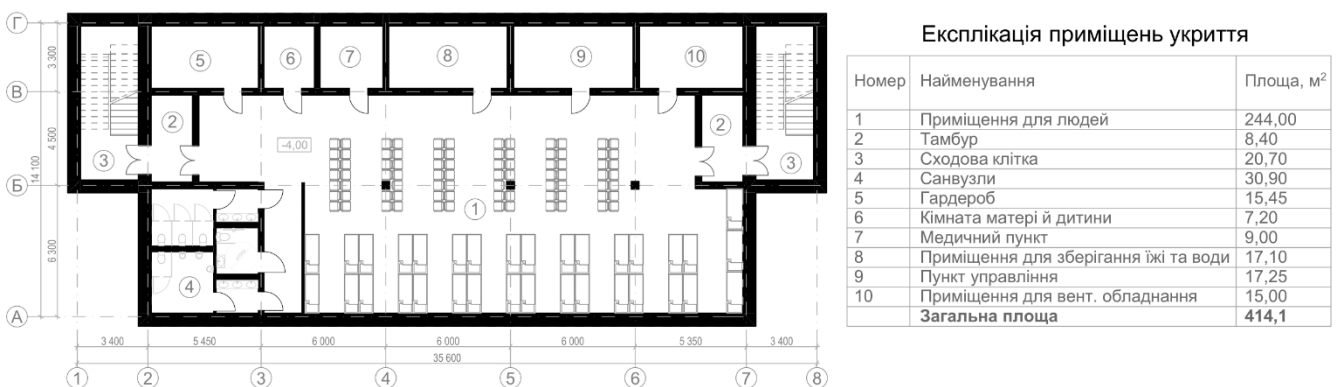

Рис.30. План укриття

3.2 Об'ємно-просторове рішення та фасади

Фасади будівель максимально зберегли свій первісний вигляд, історичний оригінальний декор та автентичні елементи (див. рис. 31-34). Відновлена годинникова вежа. Покрівлі виконані з металочерепиці «Джерард», яка на вигляд максимально наближена до оригінальної керамічної черепиці, проте є легшою і дає менше навантаження на несучі конструкції.

Винятком є готельна частина головного корпусу, яка поєднує в собі сучасні рішення та залишки старої будівлі. На рівні першого поверху в деяких частинах знаходяться цегляні стіни з арками, це оригінальні залишки старих складів. Сучасна ж частина не привертає на себе забагато уваги, слугуючи нейтральним фоном для історичних елементів. Вона поділена на сегменти, має багато виступів. Дах покритий фіброцементними панелями з імітацією бетону, які переходять в стіни. Вікна також плавно переходять в скління даху, що допомагає освітити внутрішні холи та коридори, створивши відчуття простору та легкості.

Рис.31. Фасади головного, адміністративного та арт корпусів

Рис.32. Візуалізації головного корпусу

Рис.33. Візуалізації головного та адміністративного корпусу

Рис.34. Візуалізації комплексу

3.3 Конструктивні рішення

Класична система перекриття опирається на несучі стіни з цегли товщиною 600 мм. Міжкімнатні стіни з цегли товщиною 450 мм та 300 мм, цегляні перегородки товщиною 150 мм. Колони мають 400*400 мм. Перекриття в зоні готелю залізобетонне, що забезпечує стійкість та міцність конструкції. В інших будівлях, де немає другого поверху, перекриття з дерева. Дах багатоскатний. Фасад готелю облицьований фіброцементними панелями, які кріпляться до стіни за допомогою металевого каркаса (див. рис. 35). Несучі стіни опираються на існуючі стрічкові фундаменти, які потрібно підсилити, гідроізолювати та утеплити.

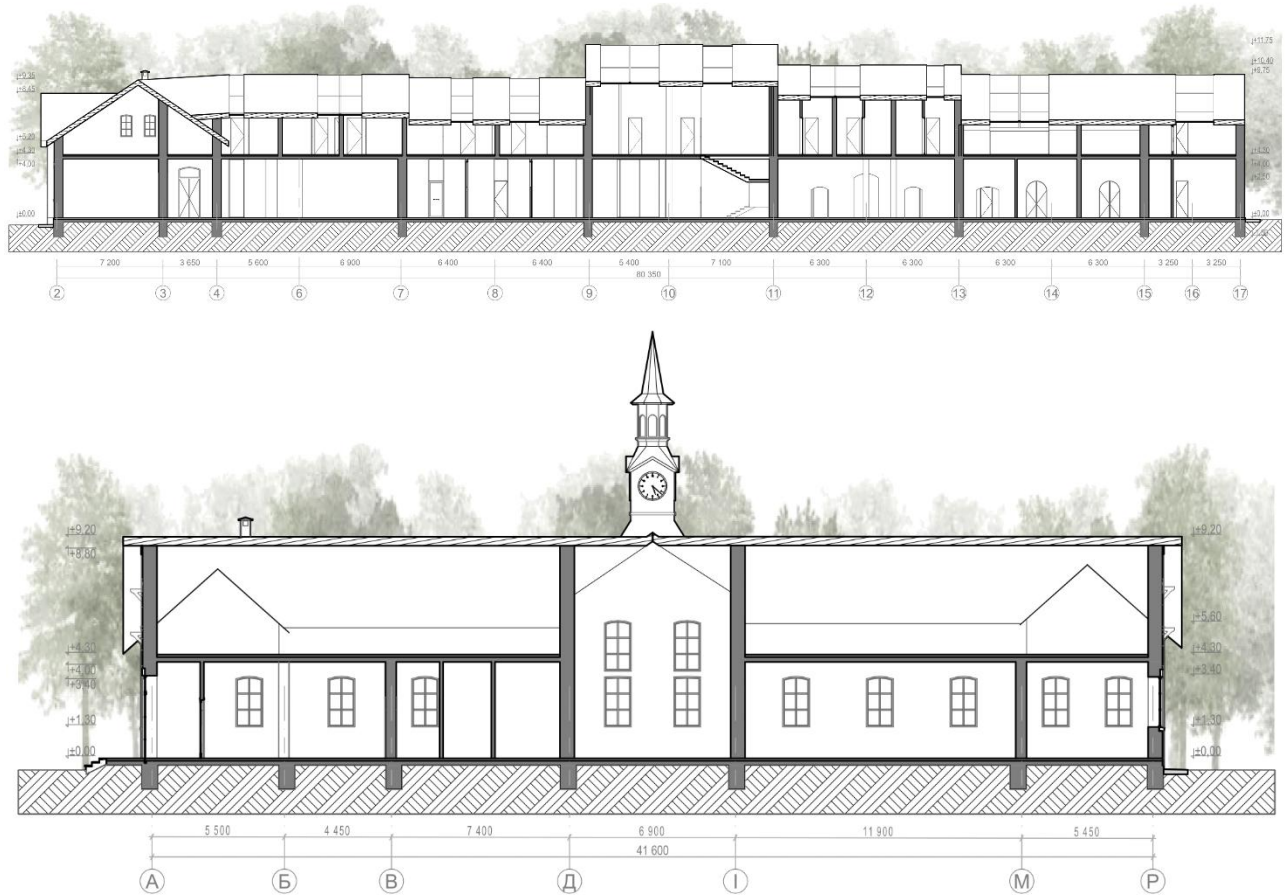

Рис.35. Розрізи

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

В проєктній частині проєкту я розробила планування кожного корпусу, намагаючись максимально зберегти автентичність споруди. Я залишила практично всі існуючі стіни та конструкції. Фасади реставрувала та додала сучасні елементи, які підкреслюють історичні частини будівлі. Створила 3-д візуалізації комплексу та території солеварні.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Отже, в цьому проєкті ревіталізації історичної солеварні з пристосуванням під музейно-відпочинковий комплекс в місті Долина я намагалась надати пам'ятці нове життя, пристосувавши її під потреби сьогодення, але зберігши автентичність комплексу. Я дослідила багату історію солеварні, її становлення та розвиток. Зробила архітектурно-містобудівний аналіз ділянки, продемонструвавши географічні, історичні, економічні, туристичні, кліматичні та інші умови в схемах. Розробила генеральний план території та планування всіх корпусів, максимально зберігши існуючі форми та елементи. У фасадах поєднала минуле з теперішнім, підкреслюючи історію пам'ятки. Сподіваюсь, що цей проєкт збереже комплекс історичної солеварні від повного занепаду, то створить новий туристичний центр.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ревіталізація - (не)нове поняття в урбаністиці. *Державні Будівельні Норми України*
URL: <https://dbn.co.ua/publ/revitalizacija/32-1-0-1237> (дата звернення 12.06.2025)
2. Скаврон Б. Кінець соляної Долини. *Zbruc*
URL: <https://zbruc.eu/node/11014> (дата звернення 17.05.2025)
3. Туристичні об'єкти Долини. *Долинина туристично-інвестиційна*.
URL: <https://tour.dolyna.if.ua/turystychni-ob-yekty/> (дата звернення 12.06.2025)
4. Фізико-географічна характеристика Долинського району. *ОСВІТА.UA*
URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/geograf/23331/> (дата звернення 12.06.2025)
5. Albert Works / Cartwright Pickard Architects. *Archdaily*.
URL: https://www.archdaily.com/977332/albert-works-cartwright-pickard-architects?ad_source=myad_bookmarks&ad_medium=bookmark-open
(дата звернення 05.03.2025)
6. GOH Conversion Gösserhalle / AllesWirdGut Architektur. *Archdaily*.
URL: https://www.archdaily.com/1016174/goh-conversion-gosserhalle-alleswirdgut-architektur?ad_source=myad_bookmarks&ad_medium=bookmark-open
(дата звернення 05.03.2025)
7. Lion Salt Works. *Tripadvisor*.
URL: https://www.tripadvisor.com/Attraction_Review-g499515-d8278681-Reviews-Lion_Salt_Works-Northwich_Cheshire_England.html (дата звернення 05.03.2025)
8. The Warehouse Hotel / Zarch Collaboratives. *Archdaily*.
URL: <https://www.archdaily.com/806054/the-warehouse-hotel-zarch-collaboratives>
(дата звернення 05.03.2025)
9. Vakwerkhuis Offices / Vakwerk Architecten. *Archdaily*.
URL: https://www.archdaily.com/992048/vakwerkhuis-offices-vakwerk-architecten?ad_source=myad_bookmarks&ad_medium=bookmark-open
(дата звернення 05.03.2025)